

Jméno a příjmení studenta: Marie Venclová
Téma diplomové práce: Buberův kulturní sionismus a Masarykův humanismus – komparativní studie
Oponent práce: ThDr. Markéta Holubová, Th.D.

Autorka si zvolila téma výsostně zajímavé a dokázala jej zpracovat fundovaně; přičemž osvědčila nejen hluboký vhled a porozumění dané problematice, ale také značné schopnosti na poli práce s textem (obzvláště cizojazyčným).

Scopus této diplomové práce pokrývá počátky sionismu, jakož i jeho zásadní proudy; hlavní pozornost je věnována sionismu kulturnímu a zcela výjimečné situaci, jež ve vztahu k sionismu vznikla na přelomu 19. a 20. v Praze [mnohotvárnost zdejších sionistických organizací, jejich názorové rozdíly, které však byly upozaděny díky vzdělanosti a distingovanosti pražských sionistů (většina z nich tíhla k již zmíněnému kulturnímu sionismu a sionismus čistě politického ražení odmítala jako příliš zjednodušující a hrubozrný)] a umožnila pozoruhodnou spolupráci s Martinem Buberem [jeho tři přednášky proslovené v Praze v letech 1909 — 1910 (tiskem jako Tři řeči o židovství poprvé už r. 1911)].

Pisatelka správně vystihuje klíčové pojmy tehdejšího Buberova myšlenkového směřování (niterná obroda jednotlivce a jeho židovské identity, aby mohl přispívat k rozvoji židovského národa a lidstva jako celku, a posvěcovat tak Boží Jméno); ve druhé části práce se pak snaží Buberův nadšený apel na renesanci individua i národa, mající však spirituální kořeny ve svérázném uchopení judaismu, srovnat s přístupem T. G. Masaryka [obdobné priority (včetně důrazu na nutnost úcty a vzájemného poznávání, a především specifická forma nacionalismu, přesvědčená sice o výlučnosti konkrétního národa, vidící jeho sebeurčení a skutečnou realizaci toliko v kontextu univerzálního lidství a humanismu) sycené ovšem tradicí protestantskou].

Marie Venclová nachází průsečíky v myšlenkovém odkazu obou velkých mužů; formuluje precizně a jasně.

Její uvažování je natolik ponořeno do podstaty problému a natolik subtilní, že se neinformovanému a především nepřipravenému čtenáři může mylně jevit jako nekongruentní. Při pozorném prozkoumání je však více než zřetelné, jak konzistentní a ucelená je předkládaná diplomová práce.

Není samozřejmě bezchybná; osobně bych uvítala větší množství vysvětlivek (převažují odkazy na prameny a literaturu; nicméně poznámkový aparát je veden správně); na několika místech se setkáváme s anglickým přepisem hebrejských jmen a pojmů (Eretz Israel; Hoveve Sion), což je opomenutí poněkud rušivé povahy.

Kromě dříve uvedených pozitiv je zapotřebí zmínit obrovskou vnitřní poctivost autorky a v neposlední řadě schopnost provokovat čtenáře k samostatnému uvažování; zvláště je-li konfrontován s dobovými dokumenty [otázka pseudonáboženského patosu a etosu; nevyhnutelnosti a zároveň ambivalentnosti haskaly a židovské náboženské reformy, která vedla k asimilaci, z níž Židé svízelně hledali a hledají cestu (přičemž některé typy sionismu se na této cestě samozřejmě více než osvědčily a prokázaly svou nosnost, jiné nikoliv) atd.].

Diplomovou práci Marie Venclové považuji za přínosnou, dosahující nadprůměrné úrovně a po všech stránkách velice vyzrálou. Proto ji hodnotím jako výbornou (1).

V Praze dne 3. 8. 2012

ThDr. Markéta Holubová, Th.D.